

Undervisningen i Geografi

af Professor *E. Løffler*.

Da Geografiens videnskabelige Betydning nu er saa almindelig anerkendt, at Geografien i de senere Aar er bleven gjort til Universitetsfag i næsten alle Kulturlande, vil der her alene være Grund til at dvæle ved dens Betydning som Skolefag. Det kan da ikke noksom fremhæves,

- I. 1) at Geografien, der betragter baade Naturen og Mennesket samt Vekselvirkingerne mellem begge,
 - 2) som ikke alene behandler Kulturmennesket, men alle Jordens menneskelige Beboere
 - 3) og nærmest vurderer Naturen efter dens Betydning for Mennesket — i sin Egenskab af samlende, sammenfattende Fag har særlig stor Betydning for Skolens Undervisning.
- II. Den Omstændighed, at Geografien har baade en beskrivende og forklarende Side, gør, at den baade virker paa Anskuelsen og i høj Grad udvikler Tænkningen, hvad allerede Kant rigtig havde Øje for^{*)}, og naar man dertil erindrer,
- III. hvor meget Nutidens fortrinlige Kommunikationsmidler have bragt Jordens længst fra hinanden liggende Dele i indbyrdes Berøring og givet dem Betydning for hinanden, saa faar Kendskabet til Lande og Folk i vore Dage en langt større Vigtighed, end det tidligere har haft.

Det maa derfor i høj Grad vække Forundring, at man i Forslaget til en 3die Form af Artium, hvor den traditionelle klassiske Dannelse reduceres stærkt til Fordel for Discipliner af mere aktuel Betydning, vel nærmest af Mangel paa Kendskab til Fagets nyere Udvikling har behandlet Geografien saa stedmoderligt. Thi man kan nuomstunder næppe til daglig undgaa at blive mindet om, hvor stor (og voksende) Betydning Jordens forskellige Lande have faaet for hinanden og for Verdensbegivenhedernes Udvikling, og hvor vigtigt det derfor er at have paalideligt Kendskab til dem og deres Beboere. Men saa maa Geografien ikke affærdiges med 2 ugentlige Timer i de lavere Klasser, thi selv en dygtig og sagkyndig Lærer kan paa Grund af den alt for knap tilmaalte Tid ikke tilnærmelsesvis faa ud af Faget, hvad det er i Stand til at præstere. I en Række af Aar har jeg stadig hørt Klager fra Lærernes Side over Mangel paa Tid, og da der nu er Lejlighed til at faa denne Mangel afhjulpen, synes det mig, at Lejligheden bør benyttes. De fleste studerende maa hele deres senere Liv tære paa den geografiske Viden, som de medbringe fra Skolen, og er denne saa aphoristisk og ufuldstændig som for Øjeblikket, ville de i stedsse højere Grad staa som uforstaaende over for deres Samtids Begivenheder og Udvikling, idet deres Uddannelse ikke tillader dem paa egen Haand at arbejde videre, selv om de maatte føle Trang dertil. Man indvende ikke, at Naturhistorie og Historie i Hovedsagen kunne erstatte Geografien, thi disse Fag give jo hverken Undervisning i Klimatologi eller Etnografi, og desuden maa vel erindres, at den naturhistoriske Undervisning gaar ud fra Fænomener og Genstande, som den illustrerer ved enkelte Eksempler, Geografien derimod først og fremmest fra Kontinenter og Lande og søger at klargøre deres fysisk-etnografiske Individualitet. Dersom man — om det f. Eks. gælder Forindiens Land og Folk — skal nøjes med, hvad Skolen meddeler i sin naturhistoriske og historiske Undervisning, maa Opfattelsen af dette saa vigtige og interessante Land nødvendigvis blive højst mangelfuld. — Skønt Geografien i visse Maader ogsaa egner sig til Undervisning i de lavere Klasser, hører den dog ifølge sine Forbindelser med andre Fag langt mere hjemme i de højere, hvor den kan gøre Regning baade paa bedre Forkundskaber og større Modenhed, og det maa derfor bestemt fastholdes, at den ikke afbrydes med 4de Klasse, men føres Skolen helt igennem med 2 ugentlige Timer. Om Planen for Undervisningen i de enkelte Klasser er der her næppe Anledning til at gøre Bemærkninger. Dog kan maaske antydes, at Behandlingen af den almindelige Geografi nærmest vil være paa sin Plads i V. og VI. Klasse.

^{*)} „Nichts ist fähiger den gesunden Menschenverstand mehr aufzuhellen als gerade die Geografie.“